

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 07.11.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/11298

Saksbehandler:
torgro

Miljødirektoratets tilråding om innsigelse til reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand i Nesset kommune

Miljødirektoratet tilrår at Reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand kan godkjennes, men de planlagte tiltakene kan ikke iverksettes uten nødvendige tillatelser etter forurensningsloven.

Miljødirektoratet har ut fra foreliggende kunnskap om berørte miljøinteresser, vurdert at de konkrete arealendringer som følger av planforslaget ikke vil medføre konflikt med miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional betydning, jf rundskriv T-2/16.

Spørsmålet om miljøeffektene av utslipp fra deponiene for inert og ordinært avfall og for uorganisk farlig avfall, samt utslipp i forbindelse med planlagt sjøutfylling, er forhold som Miljødirektoratet først kan vurdere i forbindelse med søknader etter forurensningsloven. Ved behandling av søknad etter forurensningsloven skal vi vurdere de forurensningsmessige ulempene sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, og herunder vurdere eventuelle vilkår for å begrense disse.

Miljødirektoratet viser til e-post datert 04.09.2019 fra Klima- og miljødepartementet (KLD) med planmateriale lagt ved, og til møte og befaring 15.10.2019 med deltakelse fra Nesset kommune, Sunndal kommune, Gjemnes kommune, Tingvoll kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Nærings- og fiskeridepartementet, Direktoratet for mineralforvaltning og Miljødirektoratet. I tillegg deltok ulike organisasjoner og privatpersoner.

Om planforslaget

Nesset kommune har vedtatt reguleringsplan for Bergmesteren i Raudsand. Reguleringsplanen består av to deler. Del én består av fem deponier i dagen med tilhørende infrastruktur hvor tiltakshaver ønsker å ta imot og deponere lettere forurensede overskuddsmasser (inert og ordinært avfall):

Deponi 1 er i dag fylt opp og avsluttet med tildekking i samsvar med tillatelse fra Miljødirektoratet.

Deponi 2: Miljødirektoratet har i brev av 28.09.2019 gitt tillatelse til etablering av nytt deponi for ordinært avfall, omtalt som *Deponi 2* i reguleringsplanen. Vedtaket omfatter også tildekking av eksisterende møllestøvdeponi. Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen kan ikke tas i bruk før det eventuelt foreligger et vedtak fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet som stadfester planen.

Deponi 3: planlegges etablert deponi for inerte masser.

Deponi 4: et nytt deponi som planlegges etablert i et område hvor det i dag ikke er inngrep.

Deponi 5: planlegges etablert for deponering av ordinært avfall i et gammelt dagbrudd hvor det tidligere er tatt ut malm.

Del to legger til rette for et anlegg som kan ta imot, behandle, gjenvinne og deponere stabilisert uorganisk farlig avfall. Del to inkluderer utfylling i sjø for etablering av nytt industriområde og dypvannskai, nye veier, renseanlegg for prosessanlegg, samt et forsknings- og utviklingssenter. Selve deponiet for sluttbehandlet farlig avfall planlegges lagt under havnivå i nye fjellhaller inne i fjellet på Raudsand. Planforslaget legger også til rette for et produksjonsområde for pukk og grus.

Området på Raudsand er ikke tidligere regulert. Planområdet er i gjeldende kommuneplanens arealdel for Nesset 2012 - 2020 avsatt til arealformålene råstoffutvinning (gruvedrift), erverv og LNF. Det er den sørvestlige delen som vil omfatte deponi 4 som i arealdelen er avsatt til LNF.

Nærmere om innsigelsene

I medhold av plan- og bygningsloven § 5-4, har berørt statlig og regionalt organ myndighet til å fremme innsigelse til forslag til kommuneplanens arealdel og reguleringsplan i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde. Andre kommuner kan fremme innsigelse mot forslag til slike planer i spørsmål som er av vesentlig betydning for kommunens innbyggere, for næringslivet eller natur- eller kulturmiljøet i kommunen, eller for kommunens egen virksomhet eller planlegging.

Møre og Romsdal fylkeskommune med fylkesutvalget har innsigelse til planforslaget begrunnet i miljømålene i regional vannforvaltningsplan. Fylkesutvalget viser også til at etablering av anlegget kan føre til vesentlig tap av omdømme og være negativt for fremtidig vekst og næringsliv i fylket. De mener behandling av avfall bør skje nært der det oppstår for å redusere risikoen for ulykker under transport. Fylkeskommunen understreket på møtet 15. november at deres innsigelser var knyttet til forhold som må finne sin løsning gjennom tillatelser etter forurensningsloven.

Nabokommunene Gjemnes, Sunndal og Tingvoll har i en felles høringsuttalelse fremmet innsigelser til planen.

Kommunene Averøy, Kristiansund og Halså har sluttet seg til denne høringsuttalelsen.

Innsigelsene fra nabokommunene gjelder:

- Planen i sin helhet
- Havneområdene og industriområdet, herunder sjøutfylling
- Deponi for uorganisk farlig avfall
- Deponiene 2,3,4 og 5 for ordinært og inert avfall

Nabokommunene begrunner innsigelsen med at planen i vesentlig grad er

- i strid med plan- og bygningsloven § 1-1, første ledd.
- i strid med interkommunal kommunedelplan for sjøområdene på Nordmøre (Sjøområdeplan).
- i strid med forvaltningsmål og miljømål i Vannforskriften.
- i konflikt med næringslivsinteresser og fritidsinteresser i nabokommunene.
- i konflikt med naturmangfoldet, naturmangfoldloven §§ 8-12.
- i konflikt med kulturminner, kulturminneloven § 3 (Honnhammaren i Tingvoll)
- skadelig for området/regionens omdømme.

Reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand ble vedtatt i Nettet kommunestyret med 13 mot 8 stemmer. I møtet 15. oktober viste Nettet kommune til at kommunen har et svakt næringsliv og kun 61 % arbeidsdekning. Det er dermed stor utpendling fra kommunen. Kommunen ønsker derfor å skape ny aktivitet på Raudsand, samtidig med at det blir ryddet opp i eksisterende deponi.

Fylkesmannen har i sin oversendelse datert 16.08.2019 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet konkludert med at de tilrår at departementet godkjenner reguleringsplan for Bergmesteren i Raudsand under forutsetning av at det blir gitt konsesjon etter forurensningsloven. Fylkesmannen viser til at Miljødirektoratet er forurensningsmyndighet i denne saken, og Fylkesmannens vurdering med tilråding er av den grunn en ren arealbruksvurdering.

Miljødirektoratets rolle i innsigelsessaker

I ordinære planprosesser etter plan- og bygningsloven blir Miljødirektoratets fagområder ivaretatt av fylkesmannen som gir uttalelse til planer og kan vurdere å fremme innsigelse dersom disse kommer i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale miljøinteresser. Også andre sektormyndigheter kan fremme innsigelse knyttet til miljøinteresser innenfor Miljødirektoratets fagområder, dersom disse interessene inngår i sektormyndighetens ansvarsområder. Rundskriv T-2/16 - *Nasjonale og regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*, fra Klima- og miljødepartementet, klargjør hva som er miljøinteresser av nasjonal og vesentlig regional betydning.

Dersom en arealplan oversendes KMD for avgjørelse pga. uløste innsigelser, vil Miljødirektoratet bli involvert dersom det er fremmet innsigelser innen våre fagområder. Miljødirektoratet vil da gi en faglig tilråding til KLD som grunnlag for KLDs tilråding til KMD. Det er med utgangspunkt i denne rollen Miljødirektoratet her gir sin tilråding til KLD om reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand.

Miljødirektoratets rolle som forurensningsmyndighet

Miljødirektoratet vil være forurensningsmyndighet for de tiltak i reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand som krever tillatelse etter forurensningsloven med tilhørende forskrifter.

Miljødirektoratet har i den sammenheng i brev av 15.06.2019 (vår ref. 2016/3758) uttalt oss til reguleringsplan med konsekvensutredning for Bergmesteren Raudsand. I uttalelsen vektla Miljødirektoratet forhold som var av betydning for å framskaffe opplysninger om miljøbelastningen, som grunnlag for senere behandling av forurensningstillatelser. Det er presisert i brevet at Fylkesmannen i Møre og Romsdal vil ivareta andre statlige interesser i miljøforvaltningen.

Miljødirektoratet har som faglig rådgiver på oppdrag fra KLD levert en vurdering av alternativer for behandlingsskapasitet for uorganisk, farlig avfall (datert 31.10.2018, vår ref. 2018/10654). Oppdraget var å foreta en faglig vurdering og sammenligning av konsekvensvurderingene for lokalitetene ved Brevik i Porsgrunn kommune og på Raudsand i Nettet kommune.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet vil i denne saken kun vurdere de arealmessige konsekvensene av planforslaget og hvordan disse berører miljøinteresser av nasjonal og vesentlig regional betydning, jf. rundskriv T-2/16. Eventuelle søknader om tillatelser etter forurensningsloven vil bli behandlet separat når Miljødirektoratet mottar disse.

Landskap og friluftsliv

På bakgrunn av utsjekk i naturbase, uttalelser fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal fylkeskommune, samt utarbeidet konsekvensutredning (*Konsekvensutredning - Temarapport - Ikke-prissatte konsekvenser - Norconsult AS 2018*), vurderer Miljødirektoratet at planforslaget ikke kommer i konflikt med landskap og friluftsliv av nasjonal eller vesentlig regional interesse, jf. rundskriv T-2/16.

Naturmangfold på land

Miljødirektoratet har i forbindelse med tilrådingen foretatt utsjekk i naturbase.no, Artskart og innsynsløsning for sensitive arter. Vi fant ikke at det var registrert naturmangfold av nasjonal eller vesentlig regional interesse innenfor planområdet eller tilliggende områder på land.

Konsekvensutredningen for naturmangfold på land (*Konsekvensutredning - Temarapport - Ikke-prissatte konsekvenser - Norconsult AS 2018*) er basert på tilgjengelige kunnskapskilder og på befarings i planområdet. Det er kartlagt tre lokaliteter med arten Klåved innenfor planområdet. Klåved har status som nær trua på Norsk rødliste for arter 2015 (Artsdatabanken), og er dermed ikke av nasjonal eller vesentlig regional interesse, jf. rundskriv T-2/16. Det er ikke kartlagt naturtyper av nasjonal eller vesentlig regional interesse i planområdet eller influensområdet. Miljødirektoratet støtter vurderingen i konsekvensutredning knyttet til naturmangfoldloven §§ 8 og 9: *I naturmangfoldloven § 8 slås det fast at «kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet». Sett opp mot denne konkrete saken er sakens karakter relativt omfattende, men risikoen for skade anses likevel å være relativt lav på bakgrunn av at potensialet for viktige arter og naturtyper er lavt. På bakgrunn av dette mener vi at utredningen oppfyller kravet til kunnskapsgrunnlaget. I verdivurderingen er likevel føre var-hensynet etter § 9 lagt til grunn for at verdien er skrudd noe opp.*

Ut fra tilgjengelig kunnskap vurderer Miljødirektoratet at planforslaget ikke vil komme i konflikt med naturmangfold på land av nasjonal eller vesentlig regional interesse.

Naturmangfold marint og vannmiljø

Miljødirektoratet kan ikke lese ut av tilgjengelige dokumenter at det er gjennomført kartlegging av marine naturtyper i forbindelse med planprosessen. Miljødirektoratet har sjekket ut med NIVA at det ikke er registrert skjellsand i området. I *Nasjonalt program for kartlegging av marint naturmangfold kyst* ble ikke dette området prioritert for kartlegging av tareskog pga. lav sannsynlighet for å finne forekomster av noe størrelse her. Område er veldig bratt og dybder på 50 meter eller mer gjør at det ikke er forventet å finne større tareskogsforekomster her. Det foreligger ikke indikasjoner på at det finnes ålegras i dette området. Det har heller ikke blitt gjort kartlegging av koraller i området. Det framgår imidlertid av naturbase.no at det er kartlagt korallrev ved Varvika, ca. 12 km nord for planområdet, og lengre ut i fjordsystemet ved Kvalvåg.

Sunnalsfjorden er en nasjonal laksefjord med Driva som tilhørende nasjonalt laksevasdrag, jf. Stortingets plenarvedtak (St. prp.nr. 79, 2001-2002). Grensen for nasjonal laksefjord ligger innover fjorden, ca. 10 km sørøst for planområdet på Raudsand. Utløpet for Driva er ca. 30 km i luftlinje fra planområdet. Driva har en redusert bestandstilstand for sjøørret og svært dårlig bestandstilstand for laks. Det pågår et omfattende reetableringsprosjekt etter behandling mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i vassdraget.

Nasjonale laksevasdrag og laksefjorder vurderes til å være av nasjonal eller vesentlig regional interesse, jf. T-2/16. I konsekvensutredningen settes verdien for hele fjordsystemet til stor for anadrome arter med bakgrunn i den verdien fjordsystemet har som funksjonsområde for laks (utvandrende smolt) og sjørret (oppvekstområde i sjøfase).

I *Regional plan for vassforvaltning i Møre og Romsdal vassregion 2016 - 2021* er Sundalsfjorden prioritert, og vannforekomsten "Tingvollfjorden ved Raudsand" har dårlig kjemisk og økologisk tilstand. Miljømålet om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand er utsatt til neste planperiode (2022-2027) da det vurderes som lite sannsynlig å oppnå innen 2021. I henhold til vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes for å oppnå god tilstand innen utgangen av 2027. Det er derfor ikke tillatt å iverksette tiltak som kan innebære at miljømålet ikke nås.

Møre og Romsdal fylkeskommune har i sine uttalelser av 05.06.2018 og 28.03.2019 konkludert med at de vurderer at de ekstra utslippene deponiene og utfylling i sjø kan medføre, vil komme i konflikt med miljømål satt for vannforekomsten. Fylkeskommunen viser til at når tiltak kommer i konflikt med miljømål, må ansvarlig myndighet vurdere tiltak etter § 12 i vannforskriften.

Påvirkning for marint naturmangfold og vannmiljø

Den planlagte sjøutfyllingen er det eneste konkrete tiltaket i sjøområdene. Hensikten med utfyllingen er å etablere nok areal til å etablere anlegget som skal ta imot og behandle avfallet, samt å etablere en dypvannskai. Ifølge konsekvensutredningen *Raudsand - KU for sjøutfylling og kai* (Multiconsult 2017) planlegges det å fylles ut ca. 3,22 mill. m³ masser ned til kote minus 170 og det berører ca. 170 daa med urørte bunnsedimenter. Det er noe usikkerhet knyttet til mengden masser som skal benyttes til utfylling, da deler av utredet område ikke egner seg til utfylling. Den beregnede mengden tar heller ikke hensyn til svinn ved utfylling, som normalt er betydelig i sjøfyllinger.

Utfylling i sjø krever tillatelse etter forurensningsloven § 11 da tilførsel av masser vil medføre oppvirvling og spredning av sedimentpartikler. I denne saken forsterkes forurensningspotensialet av at sjøbunnen der fyllingen skal etableres allerede er forurenset. PCB, nikkel, kobber og sink er påvist i forhøyede konsentrasjoner. Ved oppvirvling av sedimenter vil disse stoffene blir mobilisert og spredt i vannmassene. At den planlagte fyllingen er svært stor øker forurensningspotensialet.

I konsekvensutredningen av ikke-prissatte konsekvenser står det at foreliggende kunnskap om anadrome arters habitatbruk og vandring i fjordsystemer tilsier liten eksponering for utslipp for disse artene, gitt de gjeldende forutsetningene knyttet til utslippsdybde og beregnet fortykning, men negativ påvirkning kan allikevel ikke utelukkes. Særlig vil dette gjelde for sjørret. Påvirkningen er satt til *liten negativ* for anadrome arter. Sammenholdt med at fjordsystemet er gitt *stor verdi* for anadrome arter, blir konsekvensen liten negativ.

Ut fra foreliggende kunnskap om marint naturmangfold vurderer Miljødirektoratet at det er begrenset risiko for at sjøfyllingen vil komme i direkte konflikt med marint naturmangfold av nasjonal eller vesentlig regional interesse som følge av arealbeslaget. Påvirkning av planforslaget på marint naturmangfold vil hovedsakelig være knytte til forurensning i forbindelse med sjøutfyllingen, samt eventuell forurensning fra deponiene. Ved behandling av disse tiltakene etter forurensningsloven vil denne forurensningen bli vurdert nærmere.

Miljødirektoratet ser at eventuelle utslipp i forbindelse med sjøutfyllingen og fra deponiene kan gjøre det vanskeligere å nå miljømålene satt i *Regional plan for vassforvaltning i Møre og Romsdal vassregion 2016 - 2021* innen fristen. Vi mener at det ikke foreligger nok informasjon i konsekvensutredningen til å gi tilstrekkelig oversikt over eventuelle utslipp og tiltak for å redusere disse. Slike opplysninger må derfor forelegges Miljødirektoratet i forbindelse med søknadene etter forurensningsloven. Miljødirektoratet vil ved behandling disse sakene vurdere § 12 i vannforskriften før det fattes vedtak.

Støy

Det er innarbeidet hensynssoner for støy i arealplankartet. Disse viser at støyfølsom bebyggelse eller annen støyfølsom aktivitet ikke vil bli liggende innenfor gul eller rød støysoner. Ny støyfølsom bebyggelse er ikke tillatt innenfor støyhensynssonene.

Luftforurensning

Det er flere kilder til luftforurensning i planområdet. Ved behandling av tillatelser etter forurensningsloven vil det bli sikret at gjeldende grenseverdier blir overholdt.

Konklusjon

Miljødirektoratet har med bakgrunn i innsigelsene som er fremmet, vurdert i hvilken grad Reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand kommer i konflikt med miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional betydning, jf. rundskriv T-2/16- *Nasjonale og regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*.

Selv om kunnskapsgrunnlaget for marint naturmangfold er noe svak, vurderer Miljødirektoratet ut fra foreliggende kunnskap om berørte miljøinteresser, at konkrete arealendringer i samsvar med planforslaget ikke vil medføre konflikt med miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional betydning. Det er eventuelle utslipp i forbindelse med sjøutfyllingen og fra deponiene som kan medføre konflikt med viktige miljøinteresser. Dette er forhold som Miljødirektoratet først kan vurdere i forbindelse med søknadene etter forurensningsloven.

Miljødirektoratet tilrår derfor at reguleringsplanen for Bergmesteren Raudsand kan godkjennes, men de planlagte tiltakene kan ikke iverksettes uten nødvendige tillatelser etter forurensningsloven.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Bjørn Bjørnstad
avdelingsdirektør

Steinulf Hoel
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Møre og Romsdal fylkeskommune
Sunndal kommune
Gjemnes kommune
Tingvoll kommune
Neset kommune

Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Postboks 2520	6404	Molde
Julsundveien 9	6412	MOLDE
Postboks 94	6601	Sunndalsøra
Kommunehuset	6631	Batnfjordsøra
Kommunehuset	6630	Tingvoll
Kommunehuset	6460	Eidsvåg i Romsdal